

VALIKAININE KARJÄÄRIÕPETUS gümnaasium

Kursuse maht ja õppekorraldus	35 tundi 2 tundi nädalas
Õpetamise aeg	10.klass I poolaasta
Kursuse eesmärgid	<p>Kursusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) väärtustab õppimist elukestva protsessina;2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;3) arendab soovi ja oskust endale eesmärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;4) võtab teadlikult vastutuse oma karjäärivalikute ja -otsuste eest;5) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriotsuste langetamist;6) on teadlik erinevatest töövaldkondadest, ametitest/elukutsetest, töösuhteid reguleerivatest õigusaktidest, haridus- ja koolitusvõimalustest, tööturu üldistest suundumustest ning kohalikust majanduskeskkonnast;7) kasutab asjakohast informatsiooni karjääri planeerimisel;8) analüüsib oma õpitulemusi ja senist töökogemust ning kavandab oma karjääri.
Kursuse lühikirjeldus	<p>Valikõppeaine „Karjääriõpetus“ keskendub õpilase adekvaatse enesehinnangu kujunemisele. Õpilane tunneb erialade, ametite ja elukutsete vahelisi seoseid. Ta oskab näha ja mõistab töömaailmas toimuvat ja on teadlik selle mõjust isikliku tööalase karjääri planeerimisele. Õpilane teadvustab oma vastutust ja on motiveeritud isiklikku karjääri teadlikult planeerima. Soolise võrdõiguslikkuse printsiibi käsitlemine karjääriplaneerimisel suurendab õpilaste teadlikkust, et valikuid saab teha enda soovide ja eelduste järgi ning valida saab ka neid elukutseid, mis traditsiooniliselt on olnud sooliselt eelistatud. Karjääriõppes õpetatakse sallivust ja valikuvabadust. Õpilased teavad, et palgaküsimuste lahendamisel lähtutakse töö sisust ja vastutusastmest, mitte soolistest eelistustest.</p> <p>Karjääriõpetus aitab õpilasel luua enda jaoks tervikpilt teistes õppeainetes, kursustel ja erinevates elusituatsioonides omandatud teadmistest, oskustest ja kogemustest, mis on aluseks karjääriotsuste langetamisel.</p> <p>Valikõppeaine kursus koosneb kolmest osast:</p> <p>1. Teema „Enesetundmine ja selle tähtsus karjääri planeerimisel“ käsitlemine ja vastavate praktiliste harjutuste sooritamine aitab õpilasel kujundada enesemääratluspädevusi ning eneseanalüüsi tulemusel langetada edasise haridustee ja tööeluga seotud teadlikke otsuseid. Käsitletakse sotsiaalsete ja õpipädevuste seoseid tulevaste õpingute ja tööeluga. Õpiharjumuste teadlik kujundamine sidustatuna</p>

	<p>karjääriplaanis püstitatud lühema-või pikemaajaliste eesmärkidega aitab ennetada õpilase haridustee katkemist.</p> <p>2. Teema „Karjääriinfo tundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel“ käsitletakse õppimisvõimaluste, erinevate töövaldkondade ja tööturu suundumuste tundmine on vajalik, et õpilane oskaks teadlikult kavandada oma karjääri. Kujuneb valmisolek paindlikuks reageerimiseks tööturul toimuvatele kiiretele muutustele ja elukestvaks õppeks. Tööturuga praktilise tutvumise käigus saavad õpilased ülevaate erinevatest töövaldkondadest ja õpivad pöörama tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele karjäärivalikutes. Õpilast suunatakse uurima ja võimaluse korral katsetama erinevaid töid, vabatahtlikku tööd, otsima ja leidma seoseid õpingute ja töövaldkondade vahel. Õpilase ettevõtlikkuse kujunemisele aitavad kaasa praktilised õpitegevused.</p> <p>3. Teema „Planeerimise ja otsustamise“ põhimõtete tundmine aitab õpilasel süstematiseerida informatsiooni iseendast, tööturu võimalustest ja seostada seda tulevikuplaanidega. Õpilane analüüsib erinevaid karjäärivalikuid mõjutavaid tegureid. Õpilasel kujunevad teadmised ja oskused eesmärkide püstitamiseks, karjäärialaste otsuste langetamiseks, võimalike probleemide äratundmiseks ja nende ennetamiseks ning töö ja eraelu ühildamise tähtsusest.</p>
<p>Põhimõisted</p>	<p>I osa</p> <p>emotsioonid (subjektiivsed tundeelamused), emotsionaalne stabiilsus (emotsionaalne toimetulek ja enesekontroll), enesehinnang (üldine suhtumine iseendasse), huvid (aktiivne valiv suhtumine teadmistesse ja tegevustesse), isiksus (inimene, kellel on eneseteadvus ja sotsiaalne roll), iseloorm (mis mõjutab inimese tegevusi, suhteid, valikuid), motivatsioon (mis paneb meid tegutsema), võimed (eeldused teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamiseks), väärtused (tõekspidamised, mis mõjutavad inimese tegevust ja otsustamist erinevates olukordades), närvisüsteemi tüüp, temperament ja iseloorm, vajadused, motivatsioon, hoiak, intelligentsus, oskused (üldoskused, erioskused), identiteet, refleksioon.</p> <p>II osa</p> <p>Amet (kindlate tööülesannetega ja vastutusega tööalane tasustatav tegevus), eriala (haridusasutustes omandatav teadmiste ja oskuste kogum mis on nõutav kutsealal töötamiseks), elukestev õpe (elu jooksul ette võetud õppetegevus, mis aitab parandada ja oskusi vastavalt vajadusele), pädevus (kompetentsus, mis pole rakendatav vaid ühes kontekstis), kutseharidus, kutsekeskharidus, üldharidus, tööturg (vastastikusel sõltuvuses olevate ostu – ja müügitehingute protsess), töäjõud (isikud, kes soovivad ja on võimelised töötama), töötu (isik, kes on ilma tööta ja otsib aktiivselt tööd ning on valmis kohe tööle hakkama), töömotivatsioon (vajadused ja soovid, mis innustavad tööalast tegevust), tööturu olukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, ettevõtlike vormid, töösuhteid reguleerivad õigusaktid, muutuv tööturg: töötajate nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töömotivatsioon, majandustegevusalad,</p>

	<p>amet ja ametite rühmad, kutse ja kutseoskused, kutsestandardid, kutseelistused, haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed</p> <p>III osa</p> <p>Karjäär (töoga seotud elukestev areng), karjääriplaneerimine (muutuste, õppimise ja otsustamise protsessi teadlik juhtimine), karjääriõpe (teadmised endast, töömaailmast, elukutsetest, õppimisvõimalustest), karjääriinfo (info hariduse, tööturu, elukutsete ja nende omavaheliste seoste kohta), isiklik karjääriplaan (konkreetne tegevuskava), õpimotivatsioon (ajendid, põhjused, mis mõjutavad noore õpitegevust), eluroolid (inimese käitumine oma staatuse kohaselt), elukestev õpe, edu, eluroolid, elulaad, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid,</p>
<p>Kursuse õpitulemused</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib enda isiksust ja kasutab eneseanalüüsi tulemusi elutee planeerimisel ja karjäärivalikute tegemisel; • on motiveeritud õppima, tunneb ja kasutab erinevaid õpistrateegiaid; • oskab analüüsida ennast kui tulevast töötajat; • oskab näha oma erinevate eluroolide seost karjäärivalikutega; • tunneb tööturu suundumusi, erinevaid töövaldkondi ning on teadlik võimalustest ja nõuetest tööturul; • teab karjäärivõimalusi majandustegevusvaldkondades; • mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning vajadust pidevaks enesearendamiseks; • oskab leida infot tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta ning kasutab seda oma haridustee planeerimisel. • oskab näha seoseid huvide ja elukutsevaliku vahel; • oskab koostada karjääriplaani ja teab, et karjäär ei seostu pelgalt tööga; • tunneb oma isiksuseomadusi ja oskab neid teadmisi kasutada karjääri planeerimisel; • tunneb erinevaid ameteid ja omab teadmisi oskustest, mida erinevate ametite tegemiseks vajatakse; tunneb huvi erinevate elukutse jaoks vajalike omaduste ja oskuste ning nende kujundamise viiside vastu; • kasutab erinevaid karjääriinfo allikaid; • mõistab muutuva töömaailma kontseptsiooni; mõistab tööturul toimuvat seotust sotsiaalsete, poliitiliste ja majandusprotsessidega; • jälgib kohaliku ja rahvusvahelise tööturu tendentse;

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab leida huvipakkuvat infot elukutsete, ametite ja haridusvõimaluste kohta; • oskab teha esialgseid pikema- ja lühemaajalisi karjääriplaanide, analüüsides oma isiksuse omadusi ning oskusi, väärtushinnanguid ja edukriteeriume; • oskab tööd otsida ja tööjõuturul konkureerida, on huvitunud nende oskuste edasiarendamisest (CV koostamine, info leidmine vabade töökohtade kohta, käitumine tööintervjuul jne); • omab esmaseid teadmisi tööseadusandlusest (tööleping, töötaja õigused ja kohustused, töölepingu lõpetamine jne); • oskab vajadusel pöörduda abi saamiseks spetsialisti poole (karjäärinõustaja, psühholoog, arst jne); • mõistab oma osa ja vastutust karjääriotsuste tegemisel.
Hindamine	<p>Hinnatakse mitteeristava hindamise alusel „arvestatud“ või „mittearvestatud“. Arvestatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) praktilisi töid: CV koostamine; ettevõtte külastuse ja töövarjupäeva konspekt või kokkuvõtte, eneseanalüüs, jms; 2) oskust mõtestada praktilist tegevust; 3) oskust otsida ja analüüsida asjakohast infot; 4) loomingu- ja ratsionaalsust; 5) teadlikkust peamistest karjääriotsust mõjutavatest teguritest; 6) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist, mida õpilane tõendab arutelude, rühmatööde, õpimapi esitlemise jt tegevuste käigus.